

Zapomenuté výročí – P. Robin (1837–1912)

Josef Cach

P. Robin je významným předchůdcem hnutí „nových škol“ a iniciátorem nových cest internátní výchovy. Jde o výročí dosud zapomínané, které v poslední době připomíná M. Cipro v publikaci „Slovník pedagogů“. (Praha, 2000)

Vyšší vzdělání vede Robina k ateismu a darwinismu. Sebevýchovou a sebevzděláváním poznává ideje socialismu, které chápe jako překonávání bídy lidových mas, cestu ke zdokonalení společnosti a k její nápravě. Do tohoto pojetí vstupují prvky anarchismu. Po studijním pobytu v Anglii a Belgii se stává inspektorem primární školy.

V roce 1880 začíná třináctiletý pobyt v sirotčinci v Cempule, kde se stává ředitelem a iniciátorem přestavby internátu a také obsahu vzdělání i výchovy. O jeho zájmech mimo tuto průkopnickou činnost svědčí spolupráce s F. Buissonem, autorem slovníku pedagogiky a nositelem Nobelovy ceny za mír.

Předchůdci Robinova díla jsou R. Owen v Anglii a E. Cabet ve Francii, ve vývoji vědy, filozofie i pedagogiky označení jako sociální utopisté, kteří teorii doprovázejí prvky její realizace.

Důležitým předělem ve vývoji teoretického základu Robinovy činnosti je poznání idejí První internacionály, jejího boje za demokratizaci a laicizaci hodnot vzdělání. Zejména ideologie tzv. integrálního vzdělání jako koncepce vzdělání všestranného a harmonického má tu své kořeny. Jde o ideologii, která má specifické poslání ve vývoji pedagogické teleologie, části pedagogiky jako vědy o cílech a finalitě vzdělání. Takto ve spolupráci s G. Ferrerem, španělským revolucionářem, budovatelem moderních škol (Escuela moderna) a později obětí fašistického teroru, utváří mezinárodní „Univerzální asociaci integrálního vzdělání“. V českých zemích jde o hnutí „Volné myšlenky“ a časopisu „Volná výchova“, spojené mj. s filozofem F. Krejčím.

Ve srovnání s dosavadním vývojem je Robinova internátní škola přelomem ve vývoji institucí a předchůdcem anglických, francouzských a německých internátních škol na venkově (C. Reddie, H. Lietz). Jedná se o výchovu a převýchovu sirotků, jejíž teoretické základy i praxe jsou rozvíjeny následně u polského Korczaka. Také české pokusnické hnutí po roce 1918 má tu své místo.

Robin také rozvíjí ideu eugenismu jako geneticky a sociologicky podložené snahy o biologické a sociální zušlechťování rodu, národů a lidstva.

Pokud jde o didaktiku, můžeme říci, že máme před sebou základy moderní školy a exkurzemi, poznáváním přírody i dílem a metodami, překonávajícími dosavadní model herbartismu. Pokud jde o mravní výchovu, má Robin na zřeteli výchovu charakteru.

Takto rozumíme snahám P. Robina o posunutí pedagogiky o podstatný krok vpřed. Se všemi nedostatky doby, v níž žil a tvořil a s pochopením (pro vidění problematiky ve světle optimistickém).

Literatura

CIPRO, M. *Slovník pedagogů*. Praha, 2000.

CACH, J. Zapomenuté výročí – P. Robin (1837–1912). *Pedagogická orientace* 2002, č. 3, s. 110–111. ISSN 1211-4669.

Adresa autora: Prof. PhDr. Josef Cach, CSc., Křičkova 422, 530 09 Pardubice